

København, den 25. oktober 2018

Sagsnr. 2018 - 860/KMW
3. advokatreds

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har [klager] klaget over advokat [A], [bynavn].

Klagens tema:

[Klager] har klaget over, at advokat [A] har tilsidesat god advokatskik ved at fremsende sin slutafregning mere end 15 måneder efter sagens afslutning, ved at have hævet a conto indbetalt 10.000 kr. på klientkonto uden fakturering af beløbet og ved ikke rettidigt at have anmeldt/fået registreret et refusionskrav.

[Klager] har endvidere klaget over advokat [A]s salær på 50.000 kr. inkl. moms.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 9. marts 2018.

Advokatnævnets delafgørelse:

Fristen for at indgive klager over advokaters adfærd findes i retsplejelovens § 147 b, stk. 2, og i § 18 i bekendtgørelse nr. 20 af 17. januar 2008 om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v., hvoraf det fremgår, at klager skal indgives inden 1 år efter, at klageren er blevet bekendt med det forhold, som klagen vedrører.

Det fremgår, at [klager] i hvert fald siden sommeren 2016 har haft kendskab til den del af klagen, der vedrører manglende anmeldelse/registrering af refusionskrav på 20.400 kr. Klagen er derfor indgivet for sent.

Advokatnævnet kan dog behandle en klage, der er indgivet for sent, når fristoverskridelsen er rimeligt begrundet. Det fremgår af retsplejelovens § 147 b, stk. 2, og i § 18 i bekendtgørelse nr. 20 af 17. januar 2008 om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandling af klager over advokater m.v.

[Klager] har i klagen som begrundelse for den sene klage anført, at da advokat [A]s prisoverslag på ingen måde var urimeligt, ville [klager] ikke særskilt klage over den manglende anmeldelse/registrering, og at dette kun blev aktuelt på grund af advokat [A]s sene fakturering.

Advokat [A] har haft lejlighed til at give sin version af sagen, og [klager] har haft mulighed for at svare.

Advokatnævnet finder, at fristoverskridelsen ikke er rimeligt begrundet. I den forbindelse har Advokatnævnet særligt lagt vægt på, at det forhold, at advokat [A] først afregnede sagen senere, ikke afholdt [klager] fra at indgive klage vedrørende manglende anmeldelse/registrering.

Advokatnævnets afgørelse betyder, at nævnet ikke behandler denne del af klagen yderligere.

Sagsfremstilling:

Som følge af ovenstående delafgørelse er sagsfremstillingen afgrænset til at vedrøre den resterende del af klagen.

Advokat [A] har oplyst, at [klager] i august 2014 rettede henvendelse til hende med anmodning om at genindtræde i en bodelingssag.

Ved brev af 31. oktober 2014 til [klager] skrev advokat [A] bl.a.:

”Herved skal jeg bekræfte, at jeg gerne vil bistå dig med afslutningen af din bodelingssag og jeg fremsender vedlagt en ordrebekræftelse.

Min bistand vil bestå i gennemgang af sagens dokumenter samt telefonsamtaler, korrespondance og møder med dig, bobehandler og adv. [B].

Jeg vil antage at mit tidsforbrug vil andrage 5-6 timer, men vil orientere dig, hvis dette tidsestimat ikke holder.

Jeg beregner mig 1.700 kr. + moms pr. time for min bistand, herunder den tid jeg anvender ved gennemgang af akter, telefonsamtaler, korrespondance og møder.

Ved møder udenfor mit kontor beregner jeg mig salær på 850 kr. + moms pr. time for transporttid.

Du har jo fået fri proces til sagen, men en sådan fri proces omfatter ikke salæret til egen advokat.”

Brevet blev underskrevet af [klager] den 4. november 2014.

Advokat [A] har oplyst, at det viste sig, at tidsforbruget i sagen blev væsentlig mere omfangsrigt end det estimerede, dels på grund af parternes uenighed m.h.t. valg af ejendomsmægler, huslejeafsættelse, salgspris, overtagelsesdag, indboregistrering- og vurdering, spørgsmål om inddragelse af [klager]s erstatningssag under skiftet, deltagelse i besigtigelse af indbo og ejendomsvurdering, omfattende korrespondance med bobehandling, modpart og mægler om mangler efter parternes salg af fællesejendommen.

Advokat [A] har videre bl.a. oplyst, at hun løbende talte med [klager] om sagens helt udsædvanlige tidsmæssige omfang. [Klager] sendte mange og omfattende skrivelser/e-mails om diverse indbo- og løsrørereffekter, refusionkrav m.v.

Ved faktura af 27. december 2015 til [klager] opkrævede advokat [A] acontosalær vedrørende bodelingssag med 10.000 kr. inkl. moms.

Den 26. april 2016 blev der afholdt afsluttende bomøde. Advokat [A] har oplyst, at bomødet varede 5 timer.

Ved e-mail af 27. april 2016 til advokat [A] skrev [klager] bl.a. vedrørende klage over bobehandler. E-mailen var på ca. 3 sider.

Ved brev af 15. juni 2016 til bl.a. advokat [A] fremsendte bobehandler udkast til boopgørelse. Af boopgørelsen fremgik, at bobehandler indstillede et bobehandlers salær på 188.900 kr. inkl. moms. Det fremgik videre, at det var bobehandlers vurdering, at

processen omkring bobehandlingen var blevet tidsmæssigt belastet på grund af mandens sygdom, og at hustruen også havde været årsag til forhaling af sagsbehandlingen.

Ved e-mail af 9. september 2016 til advokat [A] bad [klager] advokat [A] om at fremsende sin slutafregning.

Ved e-mail af 26. september 2016 til [klager] fremsendte advokat [A] bobehandlers e-mail af samme dato. Af e-mail fremgik videre, at bobehandler havde oplyst, at deponeringsbeløbet var frigivet, og at advokat [A] spurgte om [klager] havde fået udbetalt/overført penge.

Ved e-mail af 15. december 2017 til [klager] skrev advokat [A] bl.a.:

"I starten af det nye år vil jeg sende dig en faktura på mit arbejde med din bodelingssag – den har jeg aldrig fået sendt dig.

Du har indbetalt a conto 10.000 kr. Som du ved er der brugt meget tid på sagen, men jeg regner med at jeg "kun" vil tage salær på yderligere 40.000 kr. – således at salæret i alt vil andrage 40.000 kr. + moms."

Ved e-mail af 2. januar 2018 til advokat [A] fremkom [klager] med indsigelser mod den påtænkte fakturering. Advokat [A] fremsendte ved e-mail af 4. januar 2018 til [klager] bemærkninger hertil.

Ved e-mail af 5. januar 2018 til [klager] fremsendte advokat [A] sin faktura på 40.000 kr. inkl. moms. Af fakturaen fremgik bl.a.:

*"Salær vedrørende juridisk bistand til bodelingssag herunder gennemgang af akter, telefonsamtaler fra dig (registreret indgående opkald alene fra dig 2 timer og 15 min) bobestyrer [...] og advokat [...] samt telefonsamtaler til dig, bobestyrer og adv. [...], 191 skrivelser/emails fra dig, Skifteretten, bobestyrer [...], adv. [...] og ejd. mgl. [...] samt 123 skrivelser/emails til dig, skifteretten, bobestyrer, adv. [...] og ejd. mgl. [...], møde med dig 31.10.14 i ¼ time deltagelse i besigtigelse 25.5.2015 i ¾ itme, telefonmøde med bobestyrer og adv. [...] den 15.12.2015 i 1 ¼ time, bomøde den 26.4.2016 i 5 timer, møde med dig den 23.6.2016 i 1 time
Tidsforbrug ikke under 40 timer"*

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Adfærdsklagen

[Klager] har påstået, at advokat [A] har tilsidesat god advokatskik ved at fremsende sin slutafregning mere end 15 måneder efter sagens afslutning og ved at have hævet acontoindbetalt 10.000 kr. på klientkonto uden fakturering af beløbet.

Salærklagen

[Klager] har påstået, at advokat [A]s salær skal nedsættes og har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at advokat [A] i ordrebekræftelsen af 31. oktober 2014 anslog sit tidsforbrug til 5-6 timer, og at hendes salær androg 1.700 + moms pr. time, dvs. i alt 10.625-12.750 kr.

[Klager] har videre anført, at ordrebekræftelsen må betragtes som et overslag.

[Klager] har endvidere anført, at hun hverken mundligt eller skriftligt fra advokat [A] har modtaget orientering om, at estimatet ikke holdt.

Hertil kom, at [klager] ved e-mail af 9. september 2016 bad om slutafregning. Da advokat [A] ikke reagerede herpå, og da acontoindbetalingen nogenlunde svarede til prisoverslagt, indrettede [klager] sig i god tro på, at der ikke var noget mellemværende.

Indklagede:

Adfærdsklagen

Advokat [A] har påstået frifindelse.

Advokat [A] har til støtte herfor anført, at acontobeløbet blev faktureret ved faktura af 27. december 2015, og at der nok er afregnet sent, men at der er udført betydeligt arbejde.

Salærklagen

Advokat [A] har påstået godkendelse af salæret og har til støtte herfor bl.a. gjort gældende, at [klager] dels af advokat [A] og dels af breve, som [klager] løbende modtog fra bl.a. bobehandler og skifteretten var orienteret om, at bodelingssagen ikke kunne løses indenfor

det oprindelige estimat, og at [klager] var forpligtet til at betale salær for den anvendte tid, også selvom fakturaen blev sendt meget sent.

Advokat [A] har videre anført, at hun ved sin salærfastsættelse gav [klager] en betydelig rabat, idet hun anvendte ikke under 40 timer på sagen, svarende til et salær på 85.000 kr. inkl. moms, men at hun alene fakturerede salær på i alt 50.000 inkl. moms.

Advokat [A] har endvidere anført, at [klager] ikke kunne være af den opfattelse, at advokat [A]s bistand alene skulle honoreres med acontobeløbet på 10.000 kr.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 7 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Adfærdsklagen

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Acontosalær:

Ved faktura af 27. december 2015 til [klager] opkrævede advokat [A] acontosalær med 10.000 kr. inkl. moms vedrørende bodelingssag.

Da der således er udstedt faktura vedrørende acontosalæret, finder Advokatnævnet det herefter ikke godtgjort, at advokat [A] har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1. Advokat [A] frifindes vedrørende dette klagepunkt.

Afregning:

En advokat skal foretage afregning uden unødigt ophold.

[Klager] anmodede ved e-mail af 9. september 2016 til advokat [A] om slutafregning.

Advokatnævnet finder, at [A] har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, ved først med e-mail af 15. december 2017 til [klager] at omtale, hvilket salær hun agtede at beregne, og først den 5. januar 2018 til [klager] at fremsende sin afregning.

Advokatnævnet pålægger derfor i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, advokat [A] en bøde på 10.000 kr.

Advokat [A] kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Salærklagen

Efter retsplejelovens § 126, stk. 2, må en advokat ikke kræve højere salær for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Det opkrævede salær skal ses i forhold til bl.a. sagens betydning og værdi for klienten, sagens udfald, arten og omfanget af det arbejde, advokaten har udført, og det med sagen forbundne ansvar.

[Klager] var ved henvendelsen til advokat [A] forbruger.

Den anførte timepris i ordrebekræftelsen skal være inklusiv moms, når klienten er forbruger, jf. markedsføringslovens § 13.

Advokat [A] har i sin ordrebekræftelse af 31. oktober 2014 oplyst en timepris på 1.700 kr. + moms.

Når der således er afgivet mangelfuld prisoplysning, skal advokaten bevise, at den ydede bistand berettiger salæret. Der ses dog ikke mellem parterne at være uenighed om, hvorvidt den oplyste timepris var med eller uden tillæg af moms.

Advokat [A] har i ordrebekræftelsen givet et overslag på tidsforbruget på 5-6 timer.

Når en advokat har givet et overslag, skal klienten så tidligt som muligt orienteres, hvis det samlede salær forventes at overstige det beløb, der er angivet i overslaget.

Advokat [A] har ikke nærmere underbygget, at hun orienterede [klager] om, at salæret forventedes at overstige overslaget. Advokat [A] oplyste først ved e-mail af 15. december 2017, at hun ud over acointindbetalingen på 10.000 kr. inkl. moms ville beregne yderligere 40.000 kr. inkl. moms.

Det opkrævede salær på 50.000 kr. inkl. moms kan derfor ikke anses for rimeligt, jf. retsplejelovens § 126, stk. 2.

Advokatnævnet nedsætter på denne baggrund i medfør af retsplejelovens § 146, stk. 1, det samlede salær til 12.750 kr. inkl. moms, svarende til den oplyste timepris og det oprindelige overslag på tidsforbruget, som henset til oplysningerne om det udførte arbejde og sagens betydning for [klager] ikke kan anses for urimeligt.

Advokatnævnet pålægger advokat [A] at betale det eventuelt for meget modtagne salær tilbage til [klager] inden 4 uger. Ud over salæret skal advokat [A] betale renter af beløbet. Renten er sædvanlig procesrente; det vil sige Nationalbankens udlånsrente med tillæg af 8 %. Udlånsrenten kan oplyses af pengeinstitutterne. Beløbet skal forrentes fra det tidspunkt, hvor advokat [A] modtog beløbet som betaling, til det tidspunkt, hvor advokat [A] betaler beløbet tilbage.

Herefter bestemmes:

Advokat [A] pålægges en bøde til statskassen på 10.000 kr.

Advokat [A]s salær nedsættes til 12.750 kr. inkl. moms.

På nævnets vegne

Jørgen Lougart